

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені В.Н. Каразіна

Кафедра маркетингу та менеджменту зовнішньоекономічної діяльності

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-педагогічної
роботи

канд. хімічних наук, доц.

Пантелеймонов А. В.

“ ” _____ 2018 р

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
МІЖНАРОДНІ ЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ

рівень вищої освіти Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

галузь знань 07 Управління та адміністрування
(шифр і назва)

спеціальність (напряом) 073 «Менеджмент»

освітня програма Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності, Міжнародний менеджмент і бізнес-комунікації
(шифр і назва)

спеціалізація Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності, Міжнародний менеджмент і бізнес-комунікації

вид дисципліни обов'язкова
(обов'язкова / за вибором)

факультет Економічний

2018 / 2019 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження вченою радою економічного факультету ХНУ імені В.Н.Каразіна

«22» червня 2018 року № 8

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ:

Рахман Махбубур Сидикович – кандидат економічних наук, доцент кафедри маркетингу та менеджменту зовнішньоекономічної діяльності ХНУ імені В. Н. Каразіна

Програму схвалено на засіданні кафедри маркетингу та менеджменту зовнішньоекономічної діяльності ХНУ імені В. Н. Каразіна

Протокол від «21» червня 2018 року № 12

Завідувач кафедри маркетингу та менеджменту зовнішньоекономічної діяльності ХНУ імені В. Н. Каразіна

_____ (підпис)

Євтушенко В. А.
(прізвище та ініціали)

Програму погоджено методичною комісією економічного факультету ХНУ імені В. Н. Каразіна

Протокол від «21» червня 2018 року № 9

Голова методичної комісії економічного факультету ХНУ імені В. Н. Каразіна

_____ (підпис)

Євтушенко В.А.
(прізвище та ініціали)

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «МІЖНАРОДНІ ЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ» складена відповідно до освітньо-професійної (освітньо-наукової) програми підготовки

спеціальності (напряму) – 073 Менеджмент,

спеціалізації – Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності, Міжнародний менеджмент і бізнес-комунікації

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. *Мета* дисципліни — надати студентам системи спеціальних знань з проблем та перспектив розвитку міжнародних економічних відносин (МЕВ) для фундаментальної й спеціальної освіти та практичної діяльності за фахом.

1.2. *Завдання* вивчення дисципліни:

- розуміти сутність МЕВ, їх еволюцію, чинники і рівні розвитку;
- засвоїти категоріальний апарат, що застосовується для аналізу процесів та явищ сучасного світового економічного розвитку;
- знати форми МЕВ, особливості розвитку інтеграційних процесів та діяльності міжнародних економічних організацій; уміти творчо аналізувати стан і тенденції розвитку системи міжнародних економічних відносин, визначати проблеми й перспективи їх розвитку.

1.3. Кількість кредитів – 4.

1.4. Загальна кількість годин 120.

1.5. Опис навчальної дисципліни

Обов'язкова	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
2018-й	2018-й
Семестр	
5-й	5-й
Лекції	
32 год.	8 год.
Практичні, семінарські заняття	
32 год.	2 год.
Лабораторні заняття	
год.	год.
Самостійна робота	
12 год.	66 год.
Індивідуальні завдання	
20 год.	

1.6. Заплановані результати навчання:

—формування цілісного уявлення про процеси, які характеризують міжнародний рівень взаємодії національних економік;

—оволодіння новітніми підходами щодо оцінки еволюційного характеру розвитку системи МЕВ;

—оволодіння культурою сучасного економічного мислення;

—формування у студентів умінь і навичок щодо використання набутих знань для самостійного аналізу світогосподарських процесів;

—уміння визначати показники обсягів, динаміки, результативності та ефективності міжнародних торговельних, інвестиційних, валютно-фінансових відносин на різних рівнях господарювання;

—засвоєння методичних підходів до оцінки поточного стану та прогнозування тенденцій розвитку основних форм МЕВ;

—уміння використовувати емпіричний, та статистичний аналіз стану міжнародного середовища для обґрунтування стратегій ЗЕД на рівні окремих підприємств

—володіння методиками проведення порівняльного аналізу щодо загроз та переваг для вітчизняних підприємств при виході на різні сегменти міжнародних товарних, фінансових, валютних ринків.

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Розділ 1. Теоретичні засади та форми розвитку міжнародних економічних відносин

Тема 1. Предмет і завдання дисципліни «Міжнародні економічні відносини» в сучасних умовах

Предмет вивчення дисципліни, її місце серед інших економічних дисциплін, структура і логіка викладання. Значення в підготовці спеціалістів. Мета, завдання і нові підходи до вивчення курсу, його інформаційно-методичне забезпечення. МЕВ як економічна категорія. Сутність МЕВ, їх значення, об'єктивна основа і передумови розвитку.

Рівні розвитку МЕВ: функціональні, економічні, територіальні, за суб'єктами діяльності. Види та форми МЕВ, їх взаємозв'язок.

Світове господарство (СГ): сутність, елементи і суб'єкти, фактори розвитку. Міжнародна господарча взаємодія. Якісний і кількісний аспекти розвитку СГ. Головні тенденції формування СГ, рівні і цикли його розвитку.

Нерівномірність соціально-економічного розвитку країн світу. Типологізація країн - суб'єктів світового господарства. Регіональний принцип групування і головні регіональні групи країн світу.

Соціально-економічний принцип систематизації країн світу. Новий міжнародний економічний порядок (НМЕП) як концепція перебудови МЕВ. Нові індустріальні країни. Проблеми інтеграції країн з перехідною економікою у світове ринкове господарство. Загострення діалогу «Північ - Південь». Якісні зміни діалогу «Схід - Захід». Взаємини країн по вісі «Центр - Периферія». Внутрішньо- та міжсистемні цивілізаційні діалоги.

Тема 2. Середовище міжнародних відносин

Поняття середовища МЕВ, його структура й особливості. Природно-географічне середовище, основні його складові впливу на розвиток МЕВ.

Економічне середовище функціонування МЕВ, стан ринкових відносин країн і особливості їх розвитку. Економічні регулятори МЕВ.

Особливості дії економічних законів і закономірностей на міжнародному рівні. Центробіжні тенденції в МЕВ. Роль міжнародних рейтингів в оцінці стану економічного середовища.

Політико-правове середовище. Особливості взаємодії політики й економіки в МЕВ. Політичні інтереси країн та регіонів. Політична стабільність і політичні ризики. Правові регулятори МЕВ.

Соціально-культурне середовище і його значення в розвитку МЕВ. Інфраструктура сучасних МЕВ. Роль транспорту й інформаційно-комунікаційних систем у розвитку МЕВ.

Тема 3. Міжнародна торгівля товарами та послугами

Зростання ролі міжнародної торгівлі (МТ) на сучасному етапі. Міжнародна торгівля як форма МЕВ. Основні фактори зростання міжнародного товарообігу. Особливості розвитку МТ. Вплив НТР на структуру міжнародної торгівлі. Зміни в товарній структурі МТ. Стандартизація товарів на світовому ринку. Міжнародні товарні номенклатури. Штрихові коди. Міжнародна асоціація товарної нумерації «081». Асоціація «031-Україна».

Регіональна структура (географічний розподіл) МТ. Структура світового товарообігу. Головні причини і наслідки збільшення взаємної торгівлі економічно розвинених країн. Роль країн, що розвиваються в МТ. Місце нових індустриальних країн (НІК) у світовій торгівлі. Країни з перехідною економікою в МТ. Проблеми реструктуризації зовнішньої торгівлі нових незалежних держав (ННД).

Монополізація світової торгівлі. Види товарних ринків за ступенем монополізації. Закритий і відкритий сектори світового ринку, їх особливості. Кон'юнктура товарних ринків розвитку, система показників вивчення й основні форми виявлення.

Ціноутворення на світовому ринку. Ціна як важливий показник кон'юнктури товарних ринків. Світова ціна, її ознаки. Ціноутворювальні фактори. Рівні світових цін. Інформаційна система світових цін товарних ринків. Проблеми нееквівалентного обміну. Поняття «умови торгівлі» і його економічний зміст.

Види і форми МТ. Зустрічна торгівля. Міжнародні торги (тендери). Міжнародні ярмарки і виставки. Міжнародні аукціони. Особливості біржової торгівлі, її еволюція, організація і функції. Біржові товари. Найбільші міжнародні товарні біржі, їх вплив на міжнародну торгівлю. Види біржових угод. Консигнаційна торгівля.

Особливості розвитку зовнішньоторговельної політики держав. Протекціонізм і лібералізація торгівлі. Лібералізація зовнішньої торгівлі - загальна проблема сучасних МЕВ.

Засоби зовнішньоторговельної політики. Вияви дискримінації в МТ. Регіональне торговельне співробітництво.

Тема 4. Міжнародна інвестиційна діяльність і виробниче співробітництво

Загальні передумови розвитку міжнародної інвестиційної та виробничої діяльності. Міжнародний рух капіталу: суть, чинники, форми. «Інвестиційний клімат». Види зарубіжних інвестицій, їх масштаби. Основні потоки міжнародного капіталообміну. Макроекономічні наслідки вивозу капіталу для країн-донорів та країн-реципієнтів. Іноземні інвестиції в економіці України.

ТНК - сутність і еволюція, сучасна стратегія. Типи монопольних об'єднань. Роль внутрішньокорпоративного обміну. Суперечності між ТНК і національно-

державною формою політичної організації суспільства. Регулювання діяльності ТНК.

Роль фінансово-промислових груп (ФПГ) у розвитку міжнародного виробничого співробітництва.

Спільні підприємства (СП). Передумови й особливості розвитку спільного підприємства. Організаційно-правові й економічні форми створення і функціонування СП. Масштаби, рівень і динаміка розвитку СП. Міжнародні стратегічні альянси (МСА). Вільні економічні зони (ВЕЗ). Класифікація ВЕЗ, особливості функціонування. Діяльність ВЕЗ у різних країнах. Передумови розвитку міжнародної підприємницької діяльності в Україні.

Міжнародні фінансові ринки, фінансові центри, передумови їх функціонування. Податкові гавані. Офшорні зони. Регулювання міжнародної інвестиційної діяльності: суть, його цілі, інструменти

Тема 5. Міжнародна міграція робочої сили

Поняття міжнародної міграції робочої сили, її економічна природа, рушійні сили й етапи розвитку. Масштаби, форми й основні тенденції розвитку сучасних міграційних процесів. Види міжнародної міграції. Міжнародний ринок спеціалістів високої кваліфікації («золотих комірців») і проблема «відпливу інтелекту». Роль НТР у розвитку міграції робочої сили, наукових та інженерно-технічних кадрів. Соціально-економічні наслідки міжнародної трудової міграції. Міжнародна міграція робочої сили і платіжні баланси країн.

Форми і засоби експлуатації робочих-іммігрантів. Вплив міжнародної економічної інтеграції на інтернаціоналізацію ринку праці.

Державне і міжнародне регулювання трудової міграції. Програми стимулювання еластичності ринку праці і забезпечення зайнятості населення. Проблеми трудової міграції і ринку робочої сили в Україні.

Тема 6. Міжнародний науково-технічний обмін

Передумови науково-технічного співробітництва (НТС). НТС як форма МЕВ. Традиційні і нові форми НТС країн світу. Вплив НТР на розвиток міжнародного НТС. Міжнародний рух технологій та механізм їх передачі. Розробка науково-технічних прогнозів. Співробітництво у галузі науково-технічної інформації, винахідництва та патентної справи.

Комерційний зміст науково-технічних відносин. Розвиток торгівлі ліцензіями і ноу-хау. Захист інтелектуальної власності.

Інтернаціоналізація НТС. Міжнародні науково-технічні програми. Проблеми НТС у діалозі Схід-Захід. Перспективи включення науково-технічного потенціалу України до міжнародних науково-технічних зв'язків.

Розділ 2. Валютно-фінансові та інституціональні засади розвитку МЕВ в умовах глобалізації та міжнародної економічної інтеграції

Тема 7. Світова валютна система і міжнародні валютно-фінансові відносини

Національні, міжнародні і світова валютні системи, їх сутність, елементи. Валютні ринки та валютні операції. Принципи, форми та інструменти валютної політики держав з відкритою економікою.

Еволюція світової валютної системи. Валютно-фінансова система країн ЄС. Роль долара як світової валюти. Еволюція ролі та перспективи золота в міжнародних валютно-фінансових відносинах. Проблема диверсифікації міжнародних валютних резервів.

Механізм міжнародних розрахунків. Платіжний і розрахунковий баланси, їх структура. Платіжний баланс як індикатор взаємин національної економіки з зовнішнім світом. Методи регулювання платіжного балансу. Нестабільність міжнародних розрахунків і основні проблеми платіжних балансів країн світу.

Тема 8. Міжнародні кредитні відносини

Міжнародний кредит, його роль у світовій економіці, функції у сфері зовнішньоекономічних зв'язків. Сутність міжнародних кредитних відносин. Основні види кредитних угод. Умови надання кредитів. Кредитні міжбанківські ставки. Класифікація кредитів.

Передумови формування і розвиток світового ринку позичкових капіталів (СРПК), його функції. Різноманітність операцій на СРПК. Світовий грошовий ринок і ринок цінних паперів. Операції сек'юритизації. Сутність та особливості розвитку євроринку. Фактори розвитку євроринку та його сектори. Валютна й інституціональна структура СРПК. Система СВІФТ.

Роль транснаціональних банків у розподілі та перерозподілі міжнародних позичкових ресурсів.

Регіональні зміни у сфері зовнішніх запозичень. Проблеми зовнішньої заборгованості у МЕВ. Форми, структура і масштаби зовнішньої заборгованості. Інструменти управління зовнішнім боргом країн. Проблема заборгованості і значення іноземних кредитів для економічного розвитку України.

Тема 9. Міжнародна економічна інтеграція

Міжнародна економічна інтеграція (МЕІ) - закономірність розвитку світового господарства і МЕВ. Сутність, цілі і значення МЕІ, основні ознаки. Передумови і фактори розвитку МЕІ як якісно нового рівня МЕВ. Головні учасники й організатори процесу МЕІ, його сучасні особливості. Форми МЕІ. Етапи формування міжнародних економічних інтеграційних угруповань. Економічні ефекти інтеграції.

Регіональний характер МЕІ як її особливість. Регіональні інтеграційні об'єднання економічно розвинених країн. Об'єктивні передумови, політичні й економічні цілі, основні етапи розвитку західноєвропейської економічної інтеграції.

Інституціональна структура і політико-правові механізми ЄС. Політика ЄС відносно «третіх» країн та їх угруповань. Проблеми подальшого розширення ЄС. Європейська асоціація вільної торгівлі (ЄАВТ). ЄС - ЄАВТ.

Північноамериканська економічна інтеграція. Формування Північноамериканської зони вільної торгівлі (НАФТА). США у світових інтеграційних процесах. Глобальна політика США щодо процесів європейської економічної інтеграції. Особливості економічних відносин з країнами АТР.

Інтеграційні процеси в економіці країн, що розвиваються. Роль МЕІ у здійсненні НМЕП. Особливості розвитку економічної інтеграції в країнах Азії. Асоціація країн Південно-Східної Азії (АСЕАН). Асоціація регіонального співробітництва Південної Азії (СААРК). Азійсько-Тихоокеанське економічне співробітництво (АТЕС). Рада співробітництва арабських держав Перської затоки (РСАДПЗ).

Україна в світових та регіональних інтеграційних процесах. Україна й ЄС.

Глобалізація економічного розвитку і роль МЕВ у налагодженні зв'язків національних економік зі світовим господарством, формуванні елементів глобальної економіки. Світова економічна рівновага, механізм її регулювання. Рушійні сили й особливості сучасної економічної глобалізації, її головні форми. Моделі економічного розвитку. Глобальні інвестиційні цикли.

Тема 10. Міжнародні економічні організації співробітництві і регулюванні міжнародних економічних відносин

Поняття «міжнародні економічні організації» (МЕО). Роль МЕО в системі МЕВ. МЕО як вияв тенденції багатостороннього економічного співробітництва. Головні функції, принципи і методи діяльності МЕО, механізм управління, фінансові кошти. Участь країн у МЕО як одна з форм реалізації їх суверенітету. Сучасна система МЕО, їх класифікація.

Економічна діяльність ООН, її рівні. Система головних органів ООН. Генеральна Асамблея. Економічна і соціальна рада ООН (ЕКОСОП). Програми ООН. Регіональні комісії ООН з соціальних і економічних питань. МЕО поза системою ООН. Організація економічного співробітництва і розвитку (ОЕСР). «Велика вісімка».

Група Світового банку. Міжнародна фінансова корпорація (МФК). Міжнародна асоціація розвитку (МАР). Багатостороннє інвестиційно-гарантійне агентство (БАГІ). Міжнародний валютний фонд (МВФ).

Регіональні банки реконструкції та розвитку в Африці. Азії, Латинській Америці, їх роль у економічному розвитку країн, що розвиваються.

Міждержавні галузеві організації. Організація держав - експортерів нафти (ОПЕС) та її арабська група (ОАПЕК). Рада з нафти (АСКОПЕ). Асоціація

судновласників (ФАСАЗ), Асоціація вантажовідправників. Міждержавні організації у галузі сільського господарства (кофе, какао, банани, цукор та ін.), у галузі промисловості та будівництва (залізо і сталь, боксити, олово, мідь та ін.).

Тема 11. Проблеми інтеграції України до системи світогосподарських зв'язків

Необхідність і значення інтеграції України до СГ і МЄВ. Передумови входження України до світового економічного простору. Проблеми економічної безпеки. Трансформація структури зовнішньої торгівлі. Реалізація конкурентних переваг. Україна в міжнародних інвестиційних відносинах. Стабілізація виробництва та його структурна перебудова, залучення іноземних інвестицій. Створення конкурентного середовища. Досягнення експортно-імпортової збалансованості. Зменшення рівня бартерного обміну.

Національні економічні інтереси України у сфері МЄВ: регіональні, субрегіональні і локальні. Головні напрями розвитку МЄВ: розвиток двосторонніх міжнародних відносин, розширення участі у європейському регіональному співробітництві, співробітництво в межах СНД, членство в міжнародних організаціях. Пріоритети України в регіональному співробітництві. Проблеми співробітництва з ЄС. Нові регіональні напрями зовнішньоекономічних зв'язків України. Україна – член СОТ: зовнішні детермінанти економічного розвитку країни. Переваги та загрози лібералізації внутрішнього ринку та зовнішньої торгівлі.

3. СТРУКТУРА ТА ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОГО КУРСУ

Назви модулів і тем	Кількість годин											
	<i>денна форма навчання</i>						заочна форма навчання					
	Усього	у тому числі					Усього	у тому числі				
л		п	лаб	інд	ср	о		л	п	лаб	інд	ср
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Розділ 1. Теоретичні засади та форми розвитку міжнародних економічних відносин												
Разом за розділом 1	50	16	16			18	50	5	1			44
Розділ 2. Валютно-фінансові та інституціональні засади розвитку МЕВ в умовах глобалізації та міжнародної економічної інтеграції												
Разом за розділом 2	50	16	16			18	50	5	1			44
Індивідуальне науково-дослідне завдання	20				20		20				20	
Усього годин	120	32	32		20	36	120	10	2		20	88

4. Темі семінарських і практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Очна	Заочна
	Тема 1. Предмет і завдання дисципліни «Міжнародні економічні відносини» в сучасних умовах	2	
	Тема 2. Середовище міжнародних відносин	2	
	Тема 3. Міжнародна торгівля товарами та послугами	4	1
	Тема 4. Міжнародна інвестиційна діяльність і виробниче співробітництво	4	1
	Тема 5. Міжнародна міграція робочої сили	2	
	Тема 6. Міжнародний науково-технічний обмін	4	
	Тема 4. Міжнародна інвестиційна діяльність і виробниче співробітництво	4	
	Тема 5. Міжнародна міграція робочої сили	2	
	Тема 6. Міжнародний науково-технічний обмін	4	
	Тема 4. Міжнародна інвестиційна діяльність і виробниче співробітництво	2	
	Тема 5. Міжнародна міграція робочої сили	2	
	Разом	32	2

5. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Очна	Заочна
	Опрацювання навчального матеріалу (самостійне ознайомлення з допоміжною літературою за списком у робочій програмі дисципліни)	36	88
	Виконання індивідуальних завдань: – контрольна робота, передбачена навчальним планом	20	20
	Разом	56	108

6. Індивідуальне навчально-дослідне завдання

За дисципліною «**Міжнародні економічні відносини**» передбачені наступні індивідуальні завдання:

- контрольна робота 1С
- дві поточні контрольні роботи для денної форми навчання (одна – для заочної).

7. Методи контролю

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних та семінарських занять і має за мету перевірку рівня знань студентів з певних лекційних питань навчальної програми та набуття навичок щодо розв'язання практичних завдань.

- *проміжний контроль* здійснюється під час усних відповідей студентів;
- *підсумковий контроль* передбачає проведення іспиту з усього курсу.

Самостійна робота студентів включає виконання контрольної роботи 1С.

8. Схема нарахування балів

для денної форми навчання

Поточний контроль, самостійна робота, індивідуальні завдання							Екзамен (залікова робота)	Сума	
Розділ 1		Розділ 2		Контрольна робота, передбачена навчальним планом		Індивідуальне завдання			Разом
T1-3	T4-6	T7-8	T9-11	KP1	KP2	1С	60	40	100
5	5	5	5	10	10	20			

T1, T2 ... – теми розділів.

для заочної форми навчання

Поточний контроль, самостійна робота, індивідуальні завдання						Екзамен (залікова робота)	Сума		
Розділ 1		Розділ 2		Контрольна робота, передбачена навчальним планом				Індивідуальне завдання	Разом
T1-3	T4-6	T7-8	T9-11	KP1	1С	20	60	40	100
	10		10	20					

Розподіл балів, які отримують студенти

Форма контролю	Максимальна кількість балів	Мінімальна кількість балів
----------------	-----------------------------	----------------------------

Розділ 1. Теоретичні засади та форми розвитку міжнародних економічних відносин		
Контрольна робота	10	5
Робота на практичних заняттях:		
— режим виконання	2,5	
— повнота виконання основного завдання	2,5	
— якість виконання завдання	5	
Разом за розділом 1	20	10
Розділ 2. Валютно-фінансові та інституціональні засади розвитку МЕН в умовах глобалізації та міжнародної економічної інтеграції		
Контрольна робота	10	5
Робота на практичних заняттях:		
— режим виконання	2,5	
— повнота виконання основного завдання	2,5	
— якість виконання завдання	5	
Разом за розділом 2	20	10
Контрольна робота 1С*	20	10
зміст	10	5,0
оформлення	3	1,5
режим виконання	2	1,0
захист	5	2,5
Екзаменаційна робота, всього	40	20
тестове завдання	10	5
практичне завдання	10	5
теоретичні запитання	6+7+7=20	10
Усього годин семестр	100	50

Критерії оцінки знань, умінь та практичних навичок при захисті контрольної (1С) роботи*

Форма контролю	Контрольна робота (1С) *	
	Максимальна	Мінімальна
зміст	10	5,0
оформлення	3	1,5
режим виконання	2	1,0
захист	5	2,5
Усього балів	20	10

*Робота розглядається за умов антиплагіат не менше 50 %.

Критерії оцінки знань, умінь та практичних навичок при складанні іспиту

Результати складання іспиту оцінюються за **сорокабальною** шкалою

Тестове завдання складається з 10 тестів. Кожна правильна відповідь дає студенту 1 бал. Максимум 10 балів.

Практичні завдання оцінюються за 10-ти бальною шкалою:

10-8 ставиться студенту, який правильно обґрунтовує висновки та надає відповідь з використанням формул, правильних розрахунків та вказує одиниці виміру та графічно представляє результати практичного завдання.

7-5 ставиться студенту, який використовує формули для розрахунків, але не вказує одиниці виміру та не досить обґрунтовує висновки та відповідь не володіє графічним представленням результатів практичного завдання.

4-2 ставиться студенту, який не використовує формули для розрахунків, не вказує одиниці виміру та не досить обґрунтовує висновки та відповідь, не володіє графічним представленням результатів практичного завдання.

1 бал ставляться студенту, який не уміє застосовувати знання на практиці, невпевнено, з великими ускладненнями вирішує окремі завдання після додаткових, навідних питань.

Теоретичні питання оцінюються за 7-6-ти бальною шкалою.

7/6 – 6/5 ставиться студенту, який правильно обґрунтовує відповідь, володіє різнобічними уміннями, навичками та прийомами рішення завдань

5/4 – 4/3 ставляться студенту, який правильно застосовує теоретичні розкладки та положення при рішенні практичних задач, впевнено виправляє окремі помилки після додаткових питань,

3/2 – 2/2 ставляться студенту, який ускладнюється при відповіді на питання чи при рішенні практичних задач, зробив з значні помилки, але виправляє помилки після додаткових, навідних питань.

1 бал ставляться студенту, який не уміє застосовувати знання на практиці, невпевнено, з великими ускладненнями вирішує окремі завдання після додаткових, навідних питань.

Шкала оцінювання

Сума балів за вид навчальної діяльності	Екзамен
90 – 100	відмінно
70–89	добре
50-69	задовільно
1-49	незадовільно

Результати складання іспиту оцінюються за шкалою балів, еквівалентною чотирибальній шкалі («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»).

Оцінка «відмінно» ставиться студенту, який глибоко та міцно засвоїв програму дисципліни. Вичерпно, послідовно, грамотно, логічно викладає матеріал, в відповіді якого тісно пов'язується теорія з практикою. При цьому він не ускладнюється з відповіддю при зміні виду завдання, показує знайомство з додатковою літературою, правильно обґрунтовує рішення, володіє різнобічними уміннями, навичками та прийомами рішення завдань

Оцінка «добре» ставиться студенту, який твердо знає програмний матеріал, грамотно та по суті викладає його, не допускає значних помилок в відповідях на питання, впевнено виправляє окремі помилки після додаткових питань,

правильно застосовує теоретичні розкладки та положення при рішенні практичних задач

Оцінка «задовільно» ставиться студенту, який має знання тільки основного матеріалу, але не засвоїв деталей, допускає неточності, недостатньо правильні формулювання в викладенні програмного матеріалу та ускладнюється при рішенні практичних задач, але виправляє помилки після додаткових, навідних питань.

Оцінка «незадовільно» ставиться студенту, який не знає значну частину програмного матеріалу, допускає грубі, суттєві помилки в відповіді, не знає основні принципи і методи оптимальної роботи, не уміє застосовувати знання на практиці, невпевнено, з більшими ускладненнями вирішує задачі після додаткових, навідних питань.

ДОДАТКОВІ ВИДИ РОБІТ

Додаткові види робіт не є обов'язковими, але дають можливість добрати необхідні бали і відповідають індивідуальній роботі, яка в цілому оцінюється від 5 до 10 балів. Додаткові види застосовуються як альтернативні за бажанням студента і за погодженням з викладачем.

Написання, опублікування тез в збірнику або виступ з доповіддю на студентській науковій конференції за тематикою навчальної дисципліни. Тема доповіді, обирається студентом самостійно за погодженням з викладачем (науковим керівником). Одна публікація оцінюється в 5 балів.

9. ПЕРЕЛІК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Романчиков В. Міжнародні економічні відносини : навч. посібник / В. І. Романчиков, І. О. Романенко. – К. : Центр учбової літератури, 2008. – 256 с.
2. Руденко Л. Міжнародні кредитно-розрахункові та валютні операції: підручник / Л. В. Руденко. - вид. 2-ге, переробл. і допов. - К. : Центр навч. літ-ри, 2007. - 632 с.
3. Георгіаді Н. Г. Основи зовнішньоекономічної діяльності: теоретичні основи і прикладні аспекти: навч. - метод. посіб. / Н. Г. Георгіаді. - Л. : Інтеллект-Захід, 2006. - 260 с.
4. Гребельник О. П. Основи зовнішньоекономічної діяльності, підручник / О. П. Гребельник. -вид. 3-тє перероб. та допов. – К. : Центр навч. літ., 2008. - 432 с.
5. Інструкція про порядок заповнення вантажної митної декларації. Наказ ДМСУ від 07.11.2007 № 933.
6. Кириченко, О. А. Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності : Підручник. / за ред. О. А. Кириченка, 2-ге вид., перероб. і доп. – К. : Знання, 2008. — 518 с.
7. Козак, Ю. В. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства : навч. посібник / Ю. В. Козак, Н. С. Логвінова, І. Ю. Сіваченко. – К. : Центр навчальної літератури, 2006. – 792 с.

8. Козик, В. В. Зовнішньоекономічні операції і контракти : навч. посіб. - 2-ге вид., перероб. і доп. / В. В. Козик, Л. А. Панкова, Я. С. Карп'як, О. Ю. Григор'єв, А. О. Босак. - К. : Центр навчальної літератури, 2004. - 608 с.
9. Лисица, Н. М. Международный маркетинг: учебник / Н. М. Лисица. — Х. и Д. : «Инжэк», 2006. — 174 с.
10. Макогон Ю. В. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства : навч. посібник / Ю. В. Макогон, В. С. Рижигов, С. В. Кас'янюк, О. О. Коваленко, В. М. Грідасов, С. В. Чемерис, А. В. Гончарова. – К. : Центр учбової літератури, 2006. – 424 с.
11. Менеджмент, ориентированный на рынок. Стратегический и операционный маркетинг/ ученик. – СПб., Минск, Питер, 2005. — 800 с.
12. Митний кодекс України. Наказ Кабінету Міністрів України від 11.07.2002. - № 92-IV зі змінами та доповненнями.
13. Новошинсько Л. В. Міжнародний маркетинг: підручник. – К. : Центр навчальної літератури, 2004. — 176 с.
14. Пазуха М. Д. Зовнішньоекономічна діяльність (загальні положення): навчально-методичний посібник / М.Д. Пазуха. – К. : Центр учбової літератури, 2008. – 230 с.
15. Поєдинок В. Правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності : навч. посібник / В. В. Поєдинок. – К. : Юріком Інтер, 2006. – 288 с.
16. Покровская В. В. Международные коммерческие операции и их регламентация. Внешнеторговый практикум. / В. В. Покровская. – М. : ИНФРА-М, 1996. – 326 с.
17. Положення про валютний контроль : Постанова НБУ від 17.04.2000 р. № 49.
18. Положення про вантажно-митну декларацію : Постанова Кабінету Міністрів України від 09.06.97 № 574 зі змінами та доповненнями
19. Положення про порядок видачі разових (індивідуальних) ліцензій: Наказ Міністерства економіки та з питань європейської інтеграції в Україні від 17.04.2000 р.
20. Положення про форму зовнішньоекономічних договорів (контрактів). Наказ Міністерства економіки та з питань європейської інтеграції України від 16.09. 2001 р. № 201.
21. Порядок віднесення операцій резидентів при здійсненні ними зовнішньоекономічної діяльності до договорів виробничої кооперації, консигнації, комплексного будівництва, поставки складних технічних виробів і товарів спеціального призначення: Постанова КМУ від 28.12.94р., №882.
22. Про банки і банківську діяльність. Закон України від 7 грудня 2000.
23. Про власність. Закон України від 7 лютого 1991 р. №697 - XII.
24. Про деякі питання регулювання товарообмінних (бартерних) операцій в сфері зовнішньоекономічної діяльності: Постанова КМУ від 29.04.99 р. №776. /Зовнішньоекономічна діяльність: експортно-імпорتنі операції, валютне регулювання. К. "Видавничий дім" -2000.
25. Про зовнішньоекономічну діяльність. Закон України від 16.04.91. №959-XII /Вісник Верховної Ради України - 1991 - №29./

26. Про інвестиційну діяльність. Закон України від 18 вересня 1991 р. №1560-ХІІ.
27. Про лізинг. Закон України від 16.12.97 р.
28. Про митний тариф України. Закон України від 05.04.2001. № 2371-ІІІ зі змінами та доповненнями.
29. Про митну справу. Закон України від 26.06.91. №1262-ХІІ. /Укр. митниця. К.-Лівра, 1991./.
30. Про невідкладні заходи щодо посилення валютного контролю: Указ Президента України від 8.06.93. № 195/93.
31. Про підприємства в Україні. Закон України від 27 березня 1991 р. №887- ХІІ.
32. Про порядок здійснення зовнішньоекономічних договорів (контрактів). Наказ Міністерства економіки та з питань європейської інтеграції України від 06.09 2001 р. №201.
33. Про порядок реєстрації і облік зовнішньоекономічних договорів (контрактів): Наказ Міністерства економіки та з питань європейської інтеграції України від 29.06.2002 р. №136 /зовнішньоекономічна діяльність: експортно-імпорتنі операції, валютне регулювання. К.: "Видавничий дім" В.Дудник.
34. Про порядок розрахунків в іноземній валюті. Закон України від 23.09.94р.
35. Про режим іноземного інвестування. Закон України від 19 березня 1996р. №93/96 - ВР.
36. Про системи оподаткування. Закон України від 25 червня 1991 р. №1251- ХІІ.
37. Про типові платіжні умови зовнішньоекономічних договорів (контрактів) і типові форми захисних застережень до зовнішньоекономічних договорів (контрактів), які передбачають розрахунки в іноземній валюті: Постанова КМУ від 21.06.95. № 414.
38. Ростовский, Ю. М. Внешнеэкономическая деятельность / Ю. М. Ростовский, В. Ю. Гречков. - М. : Магистр, 2008. - 592 с.
39. Рохманов, С. Все о внешнеэкономической деятельности: Справочное пособие для бухгалтера. / С. Рохманов. – Х. : Фактор, 1997. – 324 с.
40. Рум'янцев А. Зовнішньоекономічна діяльність : навч. посібник / А. П. Рум'янцев, Н. С. Рум'янцева. – К. : Центр навчальної літератури, 2004. – 384 с.
41. Смитиенко, Б. М. Внешнеэкономическая деятельность : учебник / Б. М. Смитиенко, В. К. Поспелов. - 6-е изд. - М. : Асасіетіа, 2009. - 304 с.
42. Сміяна Л. С. Правові основи зовнішньоекономічної діяльності / Л. С. Сміяна. - К. : КНТ, 2008. - 416 с.
43. Стровский Л. Е. Международные экономические отношения: учебное пособие / Л. Е. Стровский и др. ; под. ред. Л.Е. Стровского. - М. : Юнити, 2003. – 461 с.
44. Торгова Л. В. Основи зовнішньоекономічної діяльності : практикум / Л. В. Торгова. - Львів «Новий світ-2000», - 2007. – 220 с.
45. Фонотова О. В. Применение Инкотермс в международном и

внутреннем торговом обороте / О.В. Фонотова. - М. : Зерцало, 2008. – 126 с.

10. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

1. Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.nbuv.gov.ua>.

2. Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В. О. Сухомлинського [Електронний ресурс]. – Режим доступу : [www.library.edu-ua.net](http://www.library.edu.ua.net).

3. Національна парламентська бібліотека України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.nplu.org/>.

4. Книжкова палата України імені Івана Федорова [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ukrbook.net/>.

5. Бібліотеки в мережі Internet [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://library.zntu.edu.ua/res-libr-el.html>.

6. Державна науково-технічна бібліотека України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://ntbu.ru/>.

7. Центральна наукова бібліотека ХНУ імені В. Н. Каразіна [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.library.univer.kharkov.ua/OpacUnicode/index.php>.

8. Харківська державна наукова бібліотека імені Короленко [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://korolenko.kharkov.com/>.

9. Бібліотека Конгресу США [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.loc.gov/>.

10. Національна бібліотека Франції [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.bnf.fr/ – Bibliothèque Nationale или BNF).

11. Британська бібліотека [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.bl.uk/.